

K monotematickému číslu o životním prostředí

Žijeme v době, kdy člověk – má-li dále existovat na této Zemi – musí vyřešit řadu globálních problémů, které vznikly a hrozivě se rozrostly teprve v posledních desetiletích. Jsou průvodním jevem stále se zvyšující technické a vědecké vybavenosti lidstva, umožňující rozsáhlé pozitivní, ale i negativní, často nereparabilní zásahy do přírodních procesů probíhajících v ekosféře a v biosféře. Mohou být odstraněny pouze soustředěným cílevědomým úsilím všeho lidstva.

V programu KSSS se v této souvislosti uvádí: „Strana a sovětský stát budou spolupracovat s dalšími zeměmi při řešení globálních problémů, které se zvláště vyhrotily v druhé polovině 20. století a jsou životně důležité pro celé lidstvo. Patří k nim ochrana životního prostředí, energetický, surovinový, potravinový a demografický problém, mírové využívání vesmíru a bohatství světových moří, překonávání hospodářského zaostávání mnoha zemí, které se osvobodily, likvidace nebezpečných chorob a další. Řešení těchto problémů vyžaduje společné úsilí všech států“*). Dodejme, že úsilí všeho lidstva, všech států implikuje také a zejména úsilí všech věd. V případě životního prostředí je to požadavek zvláště naléhavý.

Dosud byl výzkum v této oblasti doménou především věd přírodních, popřípadě technických. Ve společenských vědách vůbec a v sociologii zvláště se ekologické otázky pouze pozvolna a postupně dostávají do zorného pole badatelské pozornosti, v našich podmínkách pak zůstávají spíše na jejím okraji.

Proto se také téma sociálních souvislostí tvorby a ochrany životního prostředí objevuje na stránkách časopisu v podstatě poprvé. Není a ani nemůže být postiženo v celé své šíři a hloubce, ve všech svých nuancích a aspektech. Jde spíše o první vstup, jehož cílem je stimulovat další uchopení této vysoce aktuální a závažné problematiky specificky sociologickými prostředky.

Redakční rada a redakce Sociologického časopisu

*) Program KSSS. Praha, Svoboda 1986, s. 60.